

POLYKRATEEN SORMUS

(*RAKKAUS KOETUKSELLA*)

ILOINEN OOPPERA, SANAT VAPAASTI MUOVATUT H. TEVELESIN SAMANNIMISEN HUVINÄYTELMÄN MUKAAN. SÄVELTÄNYT ERICH WOLFGANG KORNGOLD.

Tapahtuu pienessä saksilaisessa kaupungissa 1700-luvulla.

Hovikapellimestariksi nimitetyllä Wilhelm Arndtilla on viehättävä nuori vaimo ja myöskin on hän saanut suuren perinnön. Hän voisi sanoa, kuten Samoḡ-saaren valtijas Schillerin ballaadissa »Polykrateen sormus»: »Myönnän, että olen onnellinen.» Hän tuntee ystävänsä Peter Vogelin, jolle taas Schillerin juuri ilmentynyt runo on tuttu ja joka tulee häntä tapaamaan. Arndtin vaimo Laura on aikoinaan kuvitellut rakastavansa Vogelia ja hänet panee senvuoksi tämän vieraskäynti miettimään, vaikka hän nyt tuntee ainoastaan

myötätuntoa Peteriä kohtaan, jota elämä on kohdellut lapsipuolen tavoin. Peter Vogelia arveluttaa ystävänsä menestys ja onni, ja, kuten Polykrates Schillerin ballaadissa, hän neuvoo ystäväänsä uhraamaan kohtalolle. Wilhelm seuraa hänen neuvoansa, ja hyvät seuraukset näyttäytyvät heti: hänen vaimonsa, jota kohtaan hän on ollut liian nahjusmainen, tuntee nyt miehensä herrakseen ja lentää riemuiten hänen kaulaansa. Mutta heidän avioliittoaan alkaa sittenkin pieni pilvi samentaa, kun Laurassa herää tunnonvaivoja hänen aikaisemman suhteensa vuoksi Peteriin. Aviopuolisot riitaantuvat. Heidät saa kuitenkin järkiinsä näkemänsä kohtaus nuottienkirjoittajan Florianin ja palvelustyttönsä Liisun välillä. He sopivat nyt yhteisestä uhrauksesta, siitä nim., että antavat ystävä Peterin mennä menojaan. Uudestaan rakastuneina toisiinsa he syventyvät hovineuvos Schillerin uuteen runoon, joka oli vähällä tulla heille kohtalokkaaksi.

GIANNI SCHICCHI

(*PERINTÖJUTTU*)

GIOVACCHINO FORZANON SANIOIHIN SÄVELTÄNYT GIACOMO PUCCINI.

Rikas Buoso on kuollut, mutta makaa vielä kotonaan. Surutalossa on omituinen seura koolla: surevat omaiset odottavat kiihkeästi hetkeä, joka on heistä

tekevä varakkaita, iloisia perillisiä. Mutta on levinnyt huhu, että vainaja onkin testamentissaan muistanut melkoisella lahjoituksella läheisen luostarin munkkeja, ja nyt kaikki jännittyneinä odottavat testamentin avaamista. Rinuccio löytää sen ja häntä se juuri enimmin kiinnostaakin, koska hän aikoo naida rakastamansa Laurettan, Gianni Schicchin tyttären. Testamentti luetaan ja yleiseksi kauhuksi havaitaan, että edesmennyt on todella määrännyt koko omaisuutensa munkeille. Tyrmistyttävä yllätys; kaikki noituvat vainajaa sekä luostariveljiä. Mitä tehdä? Rinuccion mielestä ainoastaan Gianni Schicchi, kaikki lain metkut tunteva mies, voi auttaa. Varsinkin naimisiin aikovat Lauretta, hänen tyttärensä, sekä Rinuccio ahdistavat Schicchiä, mutta tämä, tutustuttuaan testamenttiin, ei voi aluksi muuta kuin todeta, että tässä ei mitään ole tehtävissä. Äkkiä välähtää sentään toivonsäde. Kukaan sivullinen ei vielä tiedä, että Buoso on kuollut. Lääkäri Spinelloccio pyrkii taloon. Schicchi tekeytyy kuolemaa tekeväksi Buosoksi ja käskee teeskennellyllä äänellä lääkäripuoskarin poistumaan, koska hän muka voi paremmin. Kutsutaan notari ja Schicchi, vale-Buoso, sanelee hänelle viimeisen tahtonsa. Mu-rehtivat sukulaiset suutelevat liikutettuina »pelastajan» käsiä ja sitten ryhdytään pesää jakamaan, Schicchin johtaessa tätä jaloa toimitusta. Hän jakaa rahat tasan perillisten kesken sekä antaa vielä jokaiselle maapaikankin. Mutta arvokkain omaisuus on vielä jakamatta: muuli, talo Firenzessä sekä Signan myllyt. Kuka on ne saapa? Veijari Schicchi-Buoso määrää-

kin ne vainajan »uskollisimmalle ystävälle» — Gianni Schicchille! Suuri pettymys ja mieltenkuohu, mutta Schicchi saa kaikki rauhoittumaan, muistuttamalla perijöitä lain ankarista määräyksistä niihin nähden, jotka väärentävät testamentteja tai ovat sellaisessa rikoksessa avullisina. Schicchi asettuu isännäksi talossa ja ajaa kaikki pois. Mutta sitten hän keksii veranalla rakastavan parin, tyttärensä ja Rinuccion, hänen »isänsydämensä» heltyy ja loppulaulussaan hän puolustautuu yleisölle, kysyen, olisiko joku toinen osannut Buoson omaisuuden paremmin jakaa? Hän viittaa leikkioopperan kirjalliseen alkulähteeseen, Danten »Helvettiin», missä eräässä kohdassa sivumennen mainitaan viekkaasta Schicchistä, testamentin väärentäjästä.